

Remiss Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Region Skåne tackar för möjligheten att yttra sig över Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030.

Bakgrund

Under 2024–2025 genomförs en översyn av regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 (RUS). Det ska inte tas fram någon ny strategi utan översynen har fokus dels på att aktualisera strategin utifrån omvärld och nuläge, dels på att förstärka genomförandet. VGR:s miljö- och regionutvecklingsnämnd ansvarar för att leda processen som omfattar uppföljning, dialoger och uppdatering av strategin utifrån det som kommer fram i översynen. Förslaget baseras även på omvärldsanalys, uppföljning av utvecklingen i länet, utvärdering av strategins kraftsamlingar och andra lärdomar från genomförandet.

Synpunkter från Region Skåne

Region Skåne ser positivt på förslag till utvecklingsstrategi och dess övergripande mål. Särskilt noteras kombinationen av olika tidsperspektiv för överskådlig samverkan kring länets utveckling:

- Målet *Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle* med utblick och utpekad riktning mot 2045 för långsiktig samverkan kring komplexa utmaningar och möjligheter
- Fyra långsiktigt strategiskt viktiga prioriteringar för att nå målet
- Tre tvärssektoriella kraftsamlingar som ses över en gång per mandatperiod
- Genomförande i dialog och samverkan i enlighet med fyra vägledande principer med utgångspunkt i kunskap och lärande

Den regionala utvecklingsstrategin betonar vikten av samarbete med grannregionerna för att uppnå uppställda mål. Region Skåne delar denna syn och uppskattar mycket det samarbete Region Skåne och Västragötalandsregionen samarbetar inom idag, bland annat:

- AI och AI Kommissionen
- Data, Digitalisering, Bredband
- SVESAM – Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling
- Life Science
- Swelife – stark svensk konkurrenskraft för kliniska prövningar
- Bioekonomi
- Kompetensförsörjning (yrkeshögskolor i synnerhet)
- Livsmedelsfrågor (nationella satsningar och påverkansarbete)
- Investeringsfrämjande
- Regionala Nätverket för Turism och Besöksnäring (tillsammans med övriga regioner)

Dessutom EU-frågor och internationell samverkan genom samarbete mellan våra Brysselkontor, inom STRING och CPMR och i diskussionen om framtida sammanhållningspolitik.

Vi ser goda möjligheter till utvecklad samverkan inom flera områden även definierade i Regional utvecklingsstrategi för Skåne (dec:2024) och ett fortsatt gemensamt lärande, inlett vid Regionala utvecklingsnämndens besök hos Region Västra Götaland den 25 april 2025.

Fyra långsiktiga prioriteringar

Stärka innovationskraften (för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant)

Svenska storstadsregioner kan interagera för att tillsammans bli konkurrenskraftiga på den europeiska och globala arenan. Det är sannolikt en styrka om internationella forskare eller bolag i framkant ser den samlade innovationskraften i Sverige. Våra Brysselkontor samt Gemensamma internationella plattformar som till exempel CPMR - Conference of Peripheral Maritime Regions och STRING kan vara användbara ingångar här. Här kan vi bland annat utveckla gemensamma styrkor (ex Life Science och grön omställning) i korridoren Hamburg-Oslo, något som får helt nya möjligheter när kommande Fehmarn bältförbindelse öppnar 2029.

Bygga kompetens (för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande)

Gällande insatser som gör fler barn och unga intresserade av naturvetenskap, teknik och matematik kan även ingenjörsvetenskap inkluderas (E – Engineering i paraplytermen STEM "Science, Technology, Engineering, Mathematics"), av stor betydelse för Sveriges konkurrenskraft och innovation.

Gällande breddad rekrytering och att bättre tillvara mångfalden av arbetskraft kan stöd till arbetsgivare lyftas fram som en förutsättning och särskild insats.

Öka inkluderingen (för stärkt tillit och sammanhållning)

Barns och ungas egenmakt och delaktighet är bra men ännu bättre att också lyfta fram barn och unga som "aktörer" som inte bara "tar del av" utan även är med och skapar ett hållbart samhälle. Detta är något vi själva försöker arbeta mer med i Skåne tillsammans, kommuner och region.

Om mötesplatser och tillgången till offentlig och kommersiell service:

På många orter i landsbygden kan det finnas poänger att låta plats- och destinationsutveckling gå hand i hand. Besöksmål och en utvecklad destination kan bidra till ett levande lokal-

samhälle under en större del av året än vad som annars hade varit möjligt. Det i sin tur underlättar för den lokala servicen att hålla öppet, det bidrar till sysselsättningen på orten och det kan också bidra till inflyttning. En strategisk destinationsutvecklingsplan i samverkan mellan regionen, dess kommuner och andra relevanta aktörer bidrar till ökad attraktionskraft för besökarna. Den bidrar också till väsentliga värden till de som bor och verkar på en ort. Kopplingen mellan strategisk destinationsutveckling och levande landsbygd skulle kunna belysas i detta stycke.

Knyta samman Västra Götaland (för hållbar och förbättrad tillgänglighet)

Om mobilitet och besöksnäring:

Många besöksmål ligger på landsbygden. Dessa, liksom den besöksnäring som är kopplad till dem, är beroende av fungerande hållbara mobilitetslösningar. En utmaning ligger i att besöksnäringens behov ofta inte sammanfaller tidsmässigt och geografiskt med behoven hos den stora volymen arbets- och studiependlartrafik, som ofta är prioriterad i en regional kollektivtrafikkontext (starka stråk). Det medför att turismens potential inte fullt ut kan utnyttjas på landsbygden; både när det gäller besökarnas och den potentiella arbetskraftens tillgång till många destinationer utanför storstadsområdena. Här behövs innovativa lösningar. Kopplingen innovation och besöksnäringens infrastruktur och det offentligas roll skulle kunna belysas utöver attraktionskraft och ett innovativt näringsliv.

Inom en snar framtid öppnar den fasta tågförbindelsen över Fehmarn Bält mellan Danmark och Tyskland. Vi kan tillsammans inom transport- och infraplattformar vidareutveckla tillgängligheten hållbart genom att stärka nordiska och europeiska samarbeten för infrastruktur och transportkorridorer för både passagerar- och godstrafik. Genom att utveckla digitalisering inom transportsektorn kan vi agera i framkant för Sverige. Vi ser fram emot fortsatt samverkan kring transport- och infrastrukturfrågorna Hamburg – Oslo inom STRING.

Några synpunkter om områden för gemensam kraftsamling (ses över varje mandatperiod)

- Industrins gröna omställning

Region Skåne ser positivt på VGRs ansats med att arbeta tvärgående med Grön omställning och att lyfta fram näringslivets roll som ledare i denna process. Industrin är en av de samhällssektorer som har störst påverkan på klimatutsläpp. Att finna nya lösningar på klimatutmaningen är av yttersta vikt både ur ett samhälleligt säkerhets- och beredskapsperspektiv, men också ett sätt att garantera näringslivets långsiktiga konkurrenskraft. Region Skåne delar VGRs analys, och kommer också framöver att arbeta med industrins omställning, omställningen till ett mer flexibelt och hållbart energisystem och cirkulär och biobaserad ekonomi. Region Skåne ser fram mot att samverka än mer tätt med VGR i detta framöver.

- Framtidsrusta barn och unga

Avsnitt - Goda förutsättningar i Västra Götaland (s 8)

Här vore det intressant om strategin även pekade ut utmaningar eller insatser som lyfter hur invånare eller besökare ska kunna ta del av de rekreativa/turistiska värdena längs kusten eller i de rika skogsmiljöerna. Stora delar av just västkusten har områden där avtrycket från besökare är hårt under sommarsäsongen och där kommunerna har svårt att möta det ökade behovet av samhällsservice. Att arbeta med kanalisering, att stärka det kollektiva resandet, stärka arbetet med att tillgängliggöra naturområden och leder är

inser som kan stärka ett hållbart samhälle utifrån alla tre dimensioner. Väst kuststiftelsen har ett stort och viktigt uppdrag att arbeta med friluftsliv, vandrings- och cykelleder samt tillgängliggörandet av natur som gynnar invånarnas och besökarnas hälsa och länets attraktivitet.

Avsnitt - Samhällsutmaningar som drivkraft

Alltför många barn och unga upplever psykisk ohälsa och många klarar inte skolan. Allt yngre personer rekryteras till kriminella gäng. Kraftsamlingen ”Framtidsrusta barn och unga” pekar på ojämna livsvillkor, ökad ohälsa och att främjande av fysisk aktivitet och hälsa är viktigt, liksom att ge lika möjligheter att delta i föreningsliv och kultur. Natur och rekreation är ett perspektiv som bör lyftas fram här. Forskning har under många år pekat på naturens positiva hälsoeffekter, dels genom fysisk aktivitet, dels att naturen i sig har starka återhämtande effekter. Samtidigt visar statistiken att vistelse i naturen hos barn och unga minskar och att stillasittandet ökar. En ökad jämlik naturvistelse och riktade insatser kan framtidsrusta barn och unga samt påverka hälsa och förutsättningar att klara studier.

Även i avsnittet ”Öka inkluderingen” (s14) kan natur och rekreation fylla en viktig funktion i att exempelvis ”stärka invånarnas livskvalitet”.

- Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering

Då hälso- och sjukvården utgör merparten av regionernas egna verksamheter är det naturligt att även den dimensionen lyfts in i regionala utvecklingsplaner och strategier. Omställningen till Nära vård innebär omfattande utmaningar och förändrade syn- och arbetssätt med ökat fokus på rumslighetens betydelse för folkhälsa och förebyggande arbete.

Genomförande i dialog och samverkan

Strategin är stark i sin beskrivning gällande betydelsen av samsyn kring behov och önskad förflyttning för att få ett mer systematiskt sätt att arbeta tillsammans. Det är tydligt att strategin ska leda till handling med betoningen att det behövs avsättas både personella och ekonomiska resurser i aktörers budgetar och planer.

¹De fyra vägledande principerna som både ”utmanar och guidar” visar på stabilitet och mod i det regionala utvecklingsarbetet. Er regionala utvecklingsstrategi är här en vägledning, inte bara en riktning.

Kunskap och lärande

Strategin är tydlig gällande både vad och hur genomförande och uppföljning ska gå till. Region Skåne ser gärna ett utbyte kring utvärdering av insatser kopplat till regional utvecklingsstrategi; VGRs årliga uppföljning av gemensamma insatser för att bidra till strategins mål, långsiktiga prioriteringar, tvärssektoriella kraftsamlingar och dess effekter på regional kapacitet och mobilisering av aktörer.

---

¹ Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter.
Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande.
Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera.
Vi är alla modiga och förändringsorienterade ledare.